

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1985

BRNO 1987

necelých 10 m vzdálen od místa, kde byla v roce 1971 objevena věteřovská jáma s lidskou kostrou /Staňa 1973/. Je pravděpodobné, že i nově zachycená jáma patří ke stejnému sídlíšti věteřovské skupiny /Staňa 1971/.

Literatura:

- Staňa, Č. 1971: Věteřovská jáma s lidskou kostrou v Újezdě u Brna /okr. Brno-venkov/, PV 1969, Brno, 13.
Staňa, Č. 1973: Hrob a jáma únětické kultury v Újezdě u Brna /okr. Brno-venkov/, PV 1972, Brno, 24, pozn. 2.

Věteřov Grube in Újezd bei Brno /Bez. Brno-venkov/. Beim Umbau des Hauses Nr. 724 in der Masaryk Gasse hat man im Mai 1985 ausser einer durchglühten neuzeitlichen Schicht den Rand einer Siedlungsgrube erfasst, die vermutlich zu der Siedlung der Věteřov Gruppe gehört, die an diesen Stellen durch frühere Funde belegt ist /Staňa 1971; 1973/.

DESÁTÁ SEZÓNA NA VÝZKUMU V BOROTICÍCH /okr. Znojmo/

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

/Tab. 3/

V červenci a srpnu 1985 proběhla již desátá sezóna systematického výzkumu pohřebiště středodunajské mohylové kultury v Boroticích na Znojmsku /viz PV 1976-1984/. Ještě před započatím vlastního odkryvu provedl na jaře ing. M. Bálek nové zaměření mohylníku, jehož výsledkem bylo přesné zmapování 28 mohyl. M. Trapp /1891, 340/ při objevu naleziště napočítal v polovině minulého století celkem 17 mohyl. V letech 1962-63 zkoumal V. Podborský 3 z nich a do plánu mohylníku zakreslil celkem 37 mohyl, z nichž některé nepovažoval za zcela jisté /Podborský, 1963/.

Terénní práce se v jubilejní sezóně soustředily na výzkum středně velké mohyly č. 4, nacházející se přibližně v severní části pohřebiště. Tato značně utrpěla vichřicí, která se přehnala akátovým lesem v Boroticích na podzim 1984. Prakticky všechny stromy v prostoru mohyly byly vyvráceny z kořenu, takže usku- tečněný průzkum měl charakter záchranné akce. Zhruba ve středové části mohyly byly objeveny pozůstatky 3 kostrových hrobů. Pouze u 2 ze značně strávených skeletů se podařilo rozpoznat polohu ve skrčené poloze na pravém boku. Jeden pohřeb neobsahoval žádnou výbavu, u jednoho se zjistil rohovcový ústěp a poslední zemřelý vlastnil náramek z bronzové tyčinky kruhového průřezu. Za prvních 10 let výzkumu AÚ ČSAV se v Boroticích prozkoumalo celkem 11 mohyl a v nich na 70 hrobů, z nichž jeden žárový pocházel z doby laténské a 19 kostrových z období stěhování národů. Ze střední doby bronzové jsme dosud zachytili 50 hrobů, dva z nich byly žárové a zbývajících 48 kostrových.

Literatura:

- Podborský, V. 1963: Zpráva o počáteční fázi výzkumu mohylníku u Borotic /okr. Znojmo/, SPFFBU E 8, 125-128.
Trapp, M. 1891: Průvodce Františkovým museem v Brně, Brno, 340.

Zehnte Saison auf der Grabung in Borotice /Bez. Znojmo/. Bei der zehnten Saison der systematischen Erforschung des Hügelgräberfeldes aus der mittleren Bronzezeit in Borotice im Znojmoer Raum, wurde die Grabung des mittelgrossen Hügelgrabes Nr. 4 auf der Nordseite des Gräberfeldes durchgeführt. Bei der Abdeckung stellte man 3 Skelettgräber der mitteldonauländischen Hügelgräberkultur fest, von denen eines keinen Fund enthielt, das zweite einen Hornsteinabspäss und das dritte war mit einem bronzenen Armreifen ausgestattet. Während der ersten zehn Grabungsjahre waren in Borotice insgesamt 70 Gräber erfasst worden, von denen ein Brandgrab in die Latènezeit, 19 Skelettgräber in die Völkerwanderungszeit und 50 in die mittlere Bronzezeit gehörten.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM SÍDLIŠTĚ MOHYLOVÉ KULTURY V BLATCI /okr. Olomouc/

Drahomíra Kaliszová, Krajské vlastivědné muzeum Olomouc

V r. 1985 opět probíhal záchranný výzkum v cihelně v Blatci. Zkoumaná plocha navazovala východním směrem na plochu loňského výzkumu /Kaliszová 1987/. Prozkoumali jsme 5 narušených objektů a 2 nena- rušené. Objekt č. 1 byl 90 cm hluboký, s téměř rovným dnem, široký 560 cm a delší než 400 cm - taková byla šířka pruhu se skrytou ornici, připraveného k těžbě cihlářské žlutky. Zdá se, že byl orientován po- dle světových stran. Mohlo by jít o polozemnicové obydlí. Obsahoval jen několik kamínků a atypických stře-

pu, které odpovídají ostatnímu materiálu, získanému při výzkumu. Další objekty byly jámy různého tvaru, hloubky i rozměru. Nalezli jsme v nich jen velmi málo materiálu, kromě jediného střepu však všechny patří do rámce mohylové kultury. Výjimkou byl objekt č. 3, jenž obsahoval kromě množství mazanice, uhlíků, zvířecích kostí a střepu také bronzovou jehlicí s provrtaným krčkem a odlomenou hlavicí typu Wetzleinsdorf.

Literatura:

Kaliszová, D. 1987: Sídliště lidu s kulturou lužických popelnicových polí v Blatci, PV 1984, Brno 1987, 31.

Rettingsgrabung einer Siedlung der Hügelgräberkultur in Blatec /Bez. Olomouc/. In der Ziegelei in Blatec wurden bei der heurigen Grabung 7 Siedlungsobjekte der Hügelgräberkultur untersucht. Eines von den Objekten war vielleicht der Rest einer Halberdhütte, die übrigen waren verschiedene Gruben. Eine grössere Menge von Scherben enthielt nur Obj. Nr. 3, in dem man auch eine Bronzefibel des Types Wetzleinsdorf mit abgebrochenem Kopf gefunden hat.

LUŽICKÝ HROB ZE ZÁBLATÍ U URČIC /okr. Prostějov/

Alena Prudká, Muzeum Prostějovska

Dne 10.4. 1985 při prohlídce pole po orbě na jižním svahu nad Žešovským potokem v trati Záblatí byla zjištěna vyoraná část nádoby se zbytkem žárového pohřbu. Jednalo se o dno větší amforovitě nádoby a spodek stěny s částí zaoblené výduti, bez výzdoby. Odkrytím plochy v bezprostřední blízkosti nálezu nebyly zachyceny stopy hrobu či jiného objektu, nalezená část popelnice pocházela patrně ze zcela zničeného hrobu.

Naleziště je známo jako sídlištní lokalita unětické kultury, nálezy LK zde dosud nebyly.

Lausitzer Grab aus Záblatí bei Určice /Bez. Prostějov/. Im April 1985 wurde am südlichen Hang oberhalb des Žešovský Baches in der Flur Záblatí ein aufgeackertes Grab der Lausitzer Kultur erfasst. Es handelte sich um den unteren Teil eines grösseren amphorenartigen Gefässes mit dem Rest einer Brandbestattung. Bei der Abdeckung der Fläche in der Umgebung des Fundes konnten keine weiteren Spuren eines Grabes festgestellt werden, Fundort - Siedlungslokalität der Unětickerkultur.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM NA VELATICKÉM A HORÁKOVSKÉM SÍDLIŠTI U HOLASIC

/okr. Brno-venkov/

Milan Salaš, MM Brno

V letech 1973-1985 byla mezi Vojkovicemi a Holasicemi na pravobřežní terase Svratky těžbou sprašové hlíny zlikvidována část sídliště velatické fáze středodunajských popelnicových polí a horákovské kultury. Těžba zpočátku probíhala na katastru Vojkovic, kde několik objektů zachránil J. Říhový /1974; 1980/. Hliník se postupně severním směrem rozšířil až na katastrální území Holasic a i v tomto prostoru byla zničena ještě v r. 1984 řada sídlištních jam. V březnu 1985 byl hliník již zahrnován stahováním obnaženého sprašového podloží z přilehlého okolí, čímž docházelo opět k devastaci zahloubených objektů. Tři z nich byly podchyceny při záchranném výzkumu, z toho zcela vytážen byl pouze objekt č. 2. Představoval jámu zhruba oválného pudorysu s rozměry 3,0 x 2,4 m a byl nepravidelně zapuštěn 1,2 m hluboko do spraše. Sytě černý hlinitý zásep jámy byl proložen sprašovými jazyky a různě zbarvenými vrstvičkami jemné jílovité hlíny. Kromě keramiky středního stupně horákovské kultury pocházejí z objektu i zlomky mazanice, zvířecí kosti, kamenné artefakty a uhlíky, ojedinele byla nalezena i malakofauna. Z povrchové vrstvy sousedních objektů č. 1 a 3 byla získána rovněž keramika horákovské kultury.

Literatura:

Říhový, J. 1974: Sídliště lidu s velatickou a horákovskou kulturou ve Vojkovicích /okr. Brno-venkov/, PV 1973, Brno, 39.

- 1980: Nález další jámy na velatickém sídlišti ve Vojkovicích /okr. Brno-venkov/, PV 1977, Brno, 40-41.

Rettingsgrabung auf der Velaticer und Horákovter Siedlung bei Holasice /Bez. Brno-venkov/. Durch die langjährige Lössförderung an der Grenze des Katastralgebietes Holasice und Vojkovic wurde ein Teil der Velaticer und Horákovter Siedlung vernichtet, die sich auf der recht uferigen Terrasse der Svratka erstreckt. Bei dem Verschütten der Lehmgrube im März 1985 wurden weitere eingetieftete Objekte gestört. Bei der Rettungsgrabung war eine Siedlungsgrube der Horákovter Kultur durchgraben und aus anderen zwei Objekten durch Lesefunde ebenfalls Horákovter Keramik gewonnen worden.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1985

- Vydává : Archeologický ústav v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : A. Krechlerová
Na titulním listě : bronzová spona z Kostic
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis : 450 kusů - neprodejné